

UZASADNIENIE

W związku z dyspozycją § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

W wyniku kontroli aktu, Minister Środowiska wykazał następujące uchybienia:

- 1) W załączniku nr 5 do zarządzenia ustanowiono działanie ochronne (nr 15) polegające na ograniczeniu urbanizacji nad jeziorem Łubie poprzez przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę lub usługi turystyczne oraz lokalizowanie zabudowy na terenach obecnie niezabudowanych, określaniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego intensywności zabudowy, w tym ujęcia wyspy Sołtysiej jako jednolitej działki, określeniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miejsc do biwakowania i kąpieli, wykluczeniu innych miejsc dostępu do jeziora, wdrożenia zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w tym dotyczących otoczenia zbiorników wodnych płaszczem bariery biologicznej, z docelowym odprowadzaniem ścieków do kanalizacji sanitarnej z ewentualnym, tymczasowym dopuszczeniem atestowanych zbiorników bezodpływowych. Wskazano, iż *nie ma podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.). Dlatego też ustanawianie działań ochronnych ingerujących w zagospodarowanie przestrzenne należy uznać za niewłaściwe.*

Sposób uwzględnienia uwagi: kwestionowane przez Ministra Środowiska działanie nr 15 usunięto z załącznika 5 zarządzenia. Dlatego też należało uzupełnić odpowiednio zapisy załącznika nr 6 dotyczące wskazań do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drawsko Pomorskie. Uchwała VIII/59/2003 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 25 kwietnia 2003 r. oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec. Uchwała XXVII/180/2008 Rady Miejskiej w Złocieniu z dnia 25 września 2008 r. Do zapisu o brzmieniu: „Pomiędzy pn. brzegiem jeziora Lubie a granicą obszaru, ograniczyć wskazanie terenów do rozwoju zabudowy letniskowej i mieszkaniowej” dodano „Wdrożenie zapisów dotyczących otoczenia zbiorników wodnych płaszczem bariery biologicznej, złożonej z drzew i krzewów nasadzonych kępowo. Wprowadzenie zapisów o docelowym odprowadzaniu ścieków do kanalizacji sanitarnej z ewentualnym tymczasowym dopuszczeniem atestowanych zbiorników bezodpływowych”.

- 2) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w działaniach ochronnych o nr 14 i 20, nałożono na Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska następujące obowiązki: monitoringu wszystkich elementów jakości stanu ekologicznego wód, kontroli szczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki w miejscowościach nad jeziorem Lubie. Wskazano, iż *działalność Inspekcji Ochrony Środowiska jest regulowana ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.*

U. z 2013 r. poz. 686, z późn. zm.), ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.) oraz aktami wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustaw. Wszelkie uregulowania w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nakładające na wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska obowiązki niewynikające z ww. przepisów nie mają podstawy prawnej. W związku z powyższym ww. organy nie mogą być wskazywane jako podmioty odpowiedzialne za ww. zadania, polegające m.in. na edukacji lokalnej społeczności, monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony lub wody w celu realizacji zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, ochrony czynnej. Warto dodać, że w celu określenia stanu ochrony przedmiotów ochrony zależnych od wód, w przypadku istnienia danych Państwowego Monitoringu Środowiska, wskazane jest wykorzystywanie danych zebranych przez ww. organy. Ponadto, należy wskazać, że zastosowane w jednym z ww. działań ochronnych odesłanie do elementów z rozporządzenia Ministra Środowiska jest nieprecyzyjne i nie pozwala ustalić zakresu wyznaczonego monitoringu. W działaniach ochronnych powinno się w sposób jednoznaczny wskazać zakres planowanego monitoringu określając poszczególne jego elementy.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto z kolumny „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

- 3) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w działaniach ochronnych o nr 4, 17-25, nałożono na Energię Hydro Sp. z o.o., placówki naukowe i organizacje pozarządowe następujące obowiązki: budowy sprawnej przepławki na śluzie, monitoringu stanu zachowania wszystkich przedmiotów ochrony w obszarze, odczytywania diverów mierzących codziennie poziom wody w torfowisku, monitoringu żubra, wilka, badania ichtiofauny cieków, torfowiska, wszystkich elementów jakości stanu ekologicznego wód, inwentaryzacji występowania owadów, płazów. Wskazano, iż w przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) w planie zadań ochronnych należy określić podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki, wynikające z ww. ustawy. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody w określaniu podmiotów zobowiązanych do realizacji działań wynikających z planu zadań ochronnych, ponieważ przy opracowywaniu tego dokumentu należy mieć również na uwadze inne unormowania powszechnie obowiązujące, w szczególności zasady i przepisy Konstytucji RP. Należy wskazać, iż zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, oraz wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I FSK 88/11), jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w planie zadań ochronnych - akcie prawa miejscowego, w działaniach ochronnych m.in. na właścicieli i użytkowników gruntów, innych użytkowników lasów, Spółkę Wodną Szczecinek, właścicieli lasów niepaństwowych, placówki naukowe i organizację pozarządowe, spółki z o.o., będące podmiotami prywatnymi, nałożono określone obowiązki. Przedstawione rozwiązanie należy uznać za niezgodne z konstytucyjnymi unormowaniami. Ponadto, stanowi ono przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z której nie wynika możliwość uregulowania w planie zadań ochronnych sytuacji prawnej podmiotów prywatnych, w tym ich obowiązków. Warto dodać, że na zasadach określonych w art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru ale wyłącznie na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: w działaniach ochronnych o nr 17-25 usunięto z kolumny „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” placówki naukowe i organizacje pozarządowe. Natomiast działanie nr 4 usunięto z załącznika nr 5 do zarządzenia. Powodem usunięcia działania jest jego wykonanie przez Energa Hydro Sp. z o.o. W lipcu 2016 r. odbył się próbny rozruch przepławki na śluzie przy wypływie Starej

Drawy z jez. Strunowo. Obecnie stanowisko to jest monitorowane w cyklu miesięcznym, w ramach projektu Life+ pn. „Czynna ochrona siedlisk włosieniczników i udrożnienie korytarza ekologicznego zlewni rzeki Drawy w Polsce”, realizowanego przez Regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

- 4) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w działaniu ochronnym nr 14, nałożono na gminę Drawsko i Gminę Złocieniec obowiązek kontroli częstotliwości opróżniania kanalizacji. Wskazano, iż zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) sprawy usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy, która sama decyduje o sposobie i terminie ich realizacji. Zobowiązanie gmin w działaniach ochronnych ustanowionych w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 do wykonywania określonych zadań własnych ogranicza ich ustawowe kompetencje. Ponadto, takie zadania nie znajdują podstawy prawnej w upoważnieniu ustawowym określającym zakres działań ochronnych, ustalony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym przedstawione działania bezprawnie ingerują w prowadzoną przez gminę gospodarkę ściekową, określając sposób jej wykonywania.

Sposób uwzględnienia uwagi: kwestionowane działanie zostało usunięte z załącznika 5.

- 5) W załączniku nr 5 do zarządzenia ustanowiono działanie ochronne nr 10 polegające na wyłączeniu z gospodarki rybackiej, w tym z udostępniania do wędkowania poszczególnych jezior dystroficznych i małych jezior mezotroficznych. Wskazano, iż przedstawione działania faktycznie stanowią zakazy. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze Natura 2000 wynikają z mocy prawa. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Warto dodać, że zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody możliwe jest dostosowanie działalności rybackiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w sposób i na zasadach określonych w tym przepisie. Jednak wyłączenia określonego jeziora z użytkowania rybackiego nie można uznać za ustanowienie ww. ograniczenia, ale za zakaz, ponieważ niweczy istotę działalności rybackiej, a nie prowadzi do jej modyfikacji.

Sposób uwzględnienia uwagi: Uwzględniając uwagę, treść działania przeformułowano na: Na jeziorach oddanych obecnie w użytkowanie rybackie oraz na jeziorach użytkowanych w celu amatorskiego połowu ryb – prowadzenie ekstensywnego użytkowania rybackiego z uwzględnieniem: zarybiania zbiorników wyłącznie gatunkami drapieżnymi, prowadzenie połowów przy użyciu sprzętu innego niż sieci ciągnione, zapobieganie nadmiernemu dostarczaniu związków azotu i fosforu poprzez prowadzenie wędkowania bez zanęcania i zabieranie złowionych ryb karpiowatych. Utrzymanie wyłączenia z użytkowania rybackiego i wędkarskiego zbiorników nieużytkowanych. Termin wykonania: cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych. (Działanie dla ochrony siedlisk przyrodniczych 3140, 3150, 3160, a także 1188 kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej, 1042 zalotki większej).

- 6) W załączniku nr 5 do zarządzenia nałożono na Nadleśniczego Nadleśnictwa Drawskiego oraz użytkowników rybackich jezior obowiązek usunięcia zbędnych budowli. Wskazano, iż przedstawione działanie bezpodstawnie ingeruje w prawo własności ww. podmiotów, zobowiązując je do zniszczenia posiadanego majątku w postaci budowli. Należy wskazać, że nie jest dopuszczalna taka ingerencja w prawo własności w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: z treści działania usunięto kwestionowaną czynność, polegającą na usunięciu zbędnych budowli, pozostawiając jednocześnie pozostałą część działania bez zmian.

- 7) W § 8 zarządzenia, wskazano, iż akt prawny wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).

Sposób uwzględnienia uwagi: w aktualnie procedowanym projekcie zarządzenia nie podano już miejsca ogłoszenia aktu.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- Z załącznika 6 usunięto pkt 5 dotyczący wskazań do Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Lubieszewo, gmina Złocieniec. Uchwała XXVI/132/87 Rady Narodowej Miasta i Gminy Złocieniec z 16.12.1987 r., zm. Uchwałą XLV/256/98 Rady Miejskiej w Złocięcu z 27.03.1998 r. Wskazania dotyczyły uzupełnienia treści dokumentu o warunki podziału działek zapewniające ujęcie wyspy Sołtysiej jako jednolitej działki. Obecnie na części obszaru Natura 2000, znajdującego się w granicach gminy Złocieniec, obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec – „Lubieszewo”, uchwalonego Uchwałą Nr V/27/2015 Rady Miejskiej w Złocięcu w dniu 29 stycznia 2015 r. Zgodnie z tym dokumentem planistycznym Wyspa Sołtysia przeznaczona jest do zabudowy usług turystyki, jednakże z szeregiem obostrzeń dotyczących m.in. powierzchni zabudowy (do 10% powierzchni działki), odprowadzania ścieków (w przypadku wyspy - gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych), ochrony linii brzegowej oraz zapisami niedopuszczającymi do podziału nieruchomości. Mając na uwadze, iż wskazanie zawarte w pkt 5 załącznika 6, dotyczyło nieaktualnego już dokumentu oraz zostało uwzględnione w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec – „Lubieszewo”, należało usunąć w całości z zarządzenia.
- Z załączników 3, 4 oraz 5 usunięto 1032 skójkę gruboskorupową *Unio crassus*. Zgodnie z aktualnym Standardowym Formularzem Danych gatunek ten otrzymał ocenę D, zatem w zarządzeniu nie określa się dla niego zagrożeń, celów ochrony oraz działań ochronnych.
- W załączniku 5 pkt 10 w kolumnie „Obszar wdrażania” poprawiono mylnie wprowadzone nazwy jezior Dębno Duże i Dębno Małe.
- W załączniku 5 pkt 10, 11 i 12 dotyczące modyfikacji gospodarki rybackiej, „Podmiot odpowiedzialny” otrzymał brzmienie: *Uprawniony do rybactwa na podstawie operatu rybackiego lub na podstawie porozumienia z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, właściciele lub posiadacze terenu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego - zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.*

Zgodnie z art. 28 ust. 9 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk i gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, możliwość udziału w pracach związanych z opracowywaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych.

Informację o zamiarze przystąpienia do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości pismem z dnia 12.08.2015 r., znak PK.6320.18.2015.BG, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 12 sierpnia 2015 r.,

- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – NASZ DZIENNIK, opublikowane w dniu 17 sierpnia 2015 r

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i ust. 9 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000, możliwości udziału w pracach związanych z opracowaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych, poprzez powiadomienie tych podmiotów o możliwości zgłaszania uwag oraz wniosków do przygotowanego projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO (zawiadomienie z dnia 18 maja 2017 r., znak: WOPN-ON.6320.5.2017.RCh).

W wyniku tego etapu procedury, uwagi i wnioski ze strony następujących podmiotów:

- 1) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie;
- 2) Nadleśnictwo Drawno;
- 3) Klub Przyrodników;
- 4) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie;
- 5) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu;
- 6) Rada Miejska w Drawsku Pomorskim;
- 7) Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Ich zestawienie wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione zawarto w poniższej tabeli.

1.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	
	Treść uwagi	<p>Uwaga do Zał. nr 3, Zagrożenia istniejące: gospodarka leśna (9110, 9130, 9160, 9190), usuwanie martwych i umierających drzew (9110, 9130, 9160, 9190):</p> <p><i>Wnosimy o usunięcie zapisów. Nie ma podstaw do wpisania, jako istniejące zagrożenie - gospodarka leśna i usuwanie martwych i umierających drzew. Gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z zatwierdzonym przez Ministra Środowiska PUL. Głównym jej celem jest zapewnienie trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli, nie ma więc tutaj przypadkowości prowadzenia gospodarki leśnej. Wielofunkcyjna rola lasów w gospodarce, przyrodzie i życiu człowieka wymaga prowadzenia gospodarki leśnej w sposób zrównoważony, zgodnie z prawami natury. Należy pamiętać, że wymiana pokoleń lasu jest i będzie jednym z najistotniejszych czynników gwarantujących zachowanie trwałości lasu, a czasowe pozabawianie części drzewostanu na niewielkich rozproszonych powierzchniach w ramach całego kompleksu leśnego zgodnie z zachowaniem ładu przestrzennego, nie jest zagrożeniem dla zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków znajdujących się w obszarze Natura 2000.</i></p> <p><i>W celu zwiększenia różnorodności biologicznej pozostawiane są w lesie drzewa biocenotyczne stare próchniejące i obumierające drzewa, będące ostoją i siedliskiem wielu leśnych chronionych organizmów np. grzybów, porostów, roślin naczyniowych, mięczaków, owadów, płazów, gadów, ptaków i drobnych ssaków.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Wskazane zagrożenia (B02.04 i B02) przeniesiono do grupy zagrożeń potencjalnych oraz zmodyfikowano ich opisy. Ponieważ podczas prac nad planem zadań ochronnych płyty siedlisk 9110, 9130, 9160 oraz 9190 uzyskały negatywne oceny (U1, U2), na które złożyły się przede wszystkim niewielkie ilości martwego drewna, duży udział gatunków obcych ekologicznie (głównie sosny zwyczajnej), uproszczone struktury wiekowe i przestrzenne, konieczne jest odzwierciedlenie tego stanu w załączniku nr 3 do zarządzenia (lp. 11-14). Dlatego też w kolumnie dotyczącej zagrożeń istniejących dodano zagrożenie „J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska”.</p>
2.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	

	Treść uwagi	<p>Uwaga do Zał. nr 5 Zasady gospodarowania w nie wyłączonych z zabiegów, leśnych siedliskach przyrodniczych, obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w użytkowaniu rębnym pozostawianie, podczas cięć, nie mniej niż 5% powierzchni, nie objętej cięciami - pozostającej jako biogrupa na następne pokolenie drzewostanu, i do naturalnej śmierci i rozkładu drzew (gdy obecna praktyka lub plan urządzenia lasu przewiduje wskaźnik wyższy - zachowanie wskaźnik wyższego); - konsekwentne pozostawianie drzew biocenotycznych w sensie Instrukcji Ochrony Lasu (2011); - przyjęcie typów drzewostanów odpowiadających naturalnym składom siedlisk przyrodniczych, w szczególności nie wprowadzanie So do siedlisk 9110, 9130, 9160, 9190, nie wprowadzanie Bk do siedlisk przyr. 9190 i 9160, ale akceptacja dla naturalnego pojawu i rozwoju wszystkich rodzimych gat. drzew we wszystkich siedliskach przyrodniczych, nawet gdyby były niezgodne z teoretycznym składem właściwym dla danego siedliska; <p>konsekwentne pozostawianie drzew martwych i zamierających, wywrotów i złomów.</p> <p>Porozumienie RDLP-RDOŚ dopuszcza wprowadzanie So na siedliskach przyrodniczych, w sytuacji, gdy w składzie drzewostanu macierzystego występowała So, w udziale minimum 30% (np. BMśw). Natomiast zapisy o konsekwentnym pozostawianiu drzew biocenotycznych czy konsekwentnym pozostawianiu drzew martwych i zamierających, wywrotów i złomów są zapisami niedopuszczalnymi zwłaszcza np. w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, sytuacjach klęskowych (wichury, gradobicia). Uważamy, że w lesie nie ma potrzeby pozostawiania wszystkich takich drzew, a jedynie tych drzew, które mają na celu zwiększenie różnorodności biologicznej.</p> <p>W związku z powyższym wnosimy o zmianę zapisów na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W miarę możliwości w drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, około 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych). 2. Kontynuowanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozpadu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. <p>Przyjęcie typów drzewostanów dla RDLP w Szczecinie (Nadleśnictwo Drawno) zgodnie z zawartym porozumieniem RDLP w Szczecinie - RDOŚ w Szczecinie</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Uwzględniając powyższą uwagę działanie nr 9 przeformułowano na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W drzewostanach użytkowanych rębnie zaleca się pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, około 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych) wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi. W rębniach złożonych preferuje się pozostawianie grup, kęp lub pojedynczych drzew. W przypadku rębni zupełnej preferuje się łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących działkach. 2. Kontynuowanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozpadu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. <p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zawarł również odrębne porozumienia z Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile oraz z Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. W zależności od specyfiki terenu, wskazania dotyczące tych samych typów siedlisk mogą się różnić.</p>
3.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Drawno	
	Treść uwagi	W załączniku nr 5a dotyczącym wydzielen leśnych o cechach przyrodniczych uzasadniających

		<p>ich wyłączenie z zabiegów gospodarczych, wnioskuje się o zaktualizowanie pozycji wg poniższego zestawienia:</p> <p>„Nadleśnictwo Drawno obr. Drawno: 1 k, 11, 2a, 2b, 2c, 2d, 3a, 3c, 3h, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b, 6a, 6b, 7a, 7b, 12b, 13p, 13s, 13t, 15f, 15g, 15h, 15i, 15j, 15k, 16j, 16k, 16l, 17h, 29a, 29Ab, 29Ac, 29b, 41A~a, 41Aa, 41Ab, 41Ac, 41Ad, 41Af, 41Ag, 41 Ai, 41Ak, 41Ah, 41 Aj, 41 Am, 41An, 41Ap, 41As, 55Aa, 55Ab, 55Ag, 55Ai, 55Ak, 84a, 84d, 84f, 85a, 85Aa, 85b, 86d, 87b, 87h, 91 b, 91 g, 92c, 92i, 93g, 104g105k, 106g, 107h, 116b, 116Bc, 116Bg, 116c, 116d, 117a, 117d, 117i, 128k, 129f, 130Ah, 130Ar, 140b”.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Uwagę uwzględniono poprzez uaktualnienie wykazu wydzielen zapropionowanych do objęcia ich siecią powierzchni referencyjnych w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie.</p> <p>Ponadto z wykazu wydzielen leśnych położonych w granicach administrowanych przez Nadleśnictwo Drawsko usunięto wydzielania położone poza obszarem Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023. Natomiast z mapy stanowiącej część załącznika 5a usunięto położone poza obszarem istniejące i projektowane użytki ekologiczne. Bowiern zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska zarówno cele działań ochronnych jak i działania ochronne nie mogą wykraczać poza granice obszaru Natura 2000.</p> <p>W związku z powyższym należało dokonać stosownej zmiany Zał. 5a, zarówno w obrębie mapy jak i w wykazie wydzielen leśnych położonych w granicach Nadleśnictwa Drawno oraz Nadleśnictwa Drawsko.</p>
4.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Drawno	
	Treść uwagi	<p>Uwaga do Zał. nr 3, Zagrożenia istniejące: gospodarka leśna (9110, 9130, 9160, 9190), usuwanie martwych i umierających drzew (9110, 9130, 9160, 9190):</p> <p><i>Wnosimy o usunięcie zapisów. Nie ma podstaw do wpisania, jako istniejące zagrożenie - gospodarka leśna i usuwanie martwych i umierających drzew. Gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z zatwierdzonym przez Ministra Środowiska PUL. Głównym jej celem jest zapewnienie trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli, nie ma więc tutaj przypadkowości prowadzenia gospodarki leśnej. Wielofunkcyjna rola lasów w gospodarce, przyrodzie i życiu człowieka wymaga prowadzenia gospodarki leśnej w sposób zrównoważony, zgodnie z prawami natury. Należy pamiętać, że wymiana pokoleń lasu jest i będzie jednym z najistotniejszych czynników gwarantujących zachowanie trwałości lasu, a czasowe pozbawianie części drzewostanu na niewielkich rozproszonych powierzchniach w ramach całego kompleksu leśnego zgodnie z zachowaniem ład przestrzennego, nie jest zagrożeniem dla zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków znajdujących się w obszarze Natura 2000.</i></p> <p><i>W celu zwiększenia różnorodności biologicznej pozostawiane są w lesie drzewa biocenotyczne stare próchniejące i obumierające drzewa, będące ostoją i siedliskiem wielu leśnych chronionych organizmów np. grzybów, porostów, roślin naczyniowych, mięczaków, owadów, płazów, gadów, ptaków i drobnych ssaków.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	Sposób rozpatrzenia – jak w pkt.1 przedmiotowej tabeli.
5.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Drawno	
	Treść uwagi	<p>Uwaga do Zał. nr 5 Zasady gospodarowania w nie wyłączonych z zabiegów, leśnych siedliskach przyrodniczych, obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w użytkowaniu rębnyrn pozostawianie, podczas cięć, nie mniej niż 5% powierzchni, nie objętej cięciami - pozostającej jako biogrupa na następne pokolenie drzewostanu, i do naturalnej śmierci i rozkładu drzew (gdy obecna praktyka lub plan urządzenia lasu przewiduje wskaźnik wyższy - zachowanie wskaźnik wyższego); - konsekwentne pozostawianie drzew biocenotycznych w sensie Instrukcji Ochrony Lasu (2011); - przyjęcie typów drzewostanów odpowiadających naturalnym składom siedlisk przyrodniczych, w szczególności nie wprowadzanie So do siedlisk 9110, 9130, 9160, 9190, nie wprowadzanie Bk do siedlisk przyr. 9190 i 9160, ale akceptacja dla naturalnego pojawu i rozwoju wszystkich rodzimych gat. drzew we wszystkich siedliskach przyrodniczych, nawet gdyby były niezgodne z teoretycznym składem właściwym dla danego siedliska;

		<p>konsekwentne pozostawianie drzew martwych i zamierających, wywrotów i złomów.</p> <p><i>Porozumienie RDLP-RDOŚ dopuszcza wprowadzanie So na siedliskach przyrodniczych, w sytuacji, gdy w składzie drzewostanu macierzystego występowała So, w udziale minimum 30% (np. BMśw). Natomiast zapisy o konsekwentnym pozostawianiu drzew biocenotycznych czy konsekwentnym pozostawianiu drzew martwych i zamierających, wywrotów i złomów są zapisami niedopuszczalnymi zwłaszcza np. w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, sytuacjach klęskowych (wichury, gradobicia). Uważamy, że w lesie nie ma potrzeby pozostawiania wszystkich takich drzew, a jedynie tych drzew, które mają na celu zwiększenie różnorodności biologicznej.</i></p> <p><i>W związku z powyższym wnosimy o zmianę zapisów na:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. W miarę możliwości w drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, około 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych).</i> <i>2. Kontynuowanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozpadu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i> <p><i>Przyjęcie typów drzewostanów dla RDLP w Szczecinie (Nadleśnictwo Drawno) zgodnie z zawartym porozumieniem RDLP w Szczecinie - RDOŚ w Szczecinie</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	Sposób rozpatrzenia – jak w pkt.2 w przedmiotowej tabeli.
6.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p><i>Ewentualna zmiana planu zadań ochronnych powinna być poprzedzona wyjaśnieniem stanu populacji skójki gruboskorupowej <i>Unio crassus</i>. Istnieją przesłanki, że gatunek ma w obszarze silną populację i powinien być przedmiotem ochrony. Wnosimy o zawieszenie prac nad zmianą PZO do czasu wyjaśnienia tego zagadnienia metodą badania terenowego i ewentualnego uzupełnienia SDF w zakresie uznania tego gatunku za przedmiot ochrony, gdyż inaczej może być potrzebna kolejna zmiana PZO. Wielokrotne zmiany PZO obszarów Natura 2000 w trakcie ich obowiązywania niweczą autorytet ochrony przyrody w regionie i w kraju.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Procedura zmiany SDF (Standardowego Formularza Danych) stanowi odrębną procedurę prowadzoną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Natomiast PZO (plan zadań ochronnych) określa zagrożenia, cele działań ochronnych i działania ochronne dla wszystkich przedmiotów ochrony wskazanych w obowiązującym SDF. Obecnie skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i> nie jest przedmiotem ochrony w obszarze (ocena D w SDF).</p> <p>Badania prowadzone na potrzeby sporządzenia planu ochrony dla Drawieńskiego Parku Narodowego wykazały obecność skójki w Drawie, Płocicznej i Korytnicy, stąd można wywnioskować, iż istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo występowania tego gatunku również w obszarze Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023, tj. w rzece Drawie i jej dopływach, w tym Starej Drawie. Dokumentacja PZO, jak również wyniki badań terenowych mogą stanowić podstawę do zmiany SDF. W celu sporządzenia wniosku o zmianę SDF w zakresie podwyższenia oceny skójki, konieczne będzie przeprowadzenie badań terenowych oraz sporządzenia dokumentacji, jednakże nie w ramach PZO.</p> <p>Zawieszenie prac nad obecnie procedowaną zmianą PZO nie jest możliwe. Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754). Zawieszenie prac nad obecnie procedowaną zmianą przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie skutkowałoby <u>uchyleniem planu</u> zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony (uchylenie całego PZO skutkowałoby eliminacją aktu z obrotu prawnego, a tym samym ograniczenie ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele</p>

		miesiący).
7.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Ewentualna zmiana planu zadań ochronnych powinna być poprzedzona także korektą granic obszaru, wg zaproponowanej w 2014 r. dokumentacji. Jest to szczególnie istotne wobec uznania obecnie wilka i żubra za przedmioty ochrony obszaru (włączone do obszaru powinny być w konsekwencji terenu kluczowe dla tych gatunków). Wnosimy o zawieszenie prac nad zmianą PZO do czasu dokonania tych korekt. Wielokrotne zmiany PZO obszarów Natura 2000 w trakcie ich obowiązywania niweczą autorytet ochrony przyrody w regionie i w kraju.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Podobnie jak procedura zmiany SDF (Standardowego Formularza Danych), procedura zmian granic obszaru Natura 2000 stanowi odrębną procedurę prowadzoną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Natomiast zatwierdzony plan zadań ochronnych musi być zgodny z SDF. Zawieszenie prac nad obecnie procedowaną zmianą PZO nie jest możliwe. Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754). Zawieszenie prac nad obecnie procedowaną zmianą przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie skutkowałoby <u>uchyleniem planu</u> zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru Natura 2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony (uchylenie całego PZO skutkowałoby eliminacją aktu z obrotu prawnego, a tym samym ograniczenie ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele miesięcy).
8.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Co do budowy na brzegu jeziora Duży Okoń, zwracamy uwagę, że wskazany obowiązującym aktem prawa miejscowego – aktualnym planem zadań ochronnych – termin ich usunięcia już upłynął. Jesteśmy przeciwni wykreślaniu zapisu wymagającego ich usunięcia, gdyż usunięcie tych budowli jest konieczne dla renaturyzacji strefy brzegowej tego jeziora dystroficznego.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Minister Środowiska wskazał, iż przedstawione działanie bezpodstawnie ingeruje w prawo własności użytkownika rybackiego jeziora, zobowiązując go do zniszczenia posiadanego majątku w postaci budowli oraz nie jest dopuszczalna taka ingerencja w prawo własności w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000.
9.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>W świetle uwag Ministra Środowiska, kilka zagadnień ochrony obszaru, które są rzeczywiście konieczne dla jego ochrony, wykracza poza delegację prawną do ustanowienia PZO i wymaga określenia „warunków właściwego stanu ochrony” dotyczących gospodarki rybackiej, gospodarki wodno-ściekowej i zagospodarowania przestrzennego, co jest możliwe tylko w planie ochrony, a nie w planie zadań ochronnych. W szczególności:</i> <i>a) Dla ochrony jezior dystroficznych w obszarze, konieczne jest ich faktyczne pozostawienie bez użytkowania rybackiego ani wędkarskiego, w tym wygaszenie takiego użytkowania jezior dotąd użytkowanych, a nie tylko „dostosowanie gospodarki rybackiej”. Kontynuacja połowów rybackich i wędkarstwa, nawet z ograniczeniami, powoduje degradujące oddziaływanie na strefę brzegową takich jezior, która budowana jest przez bardzo wrażliwe pło mszarne. Jeziora dystroficzne nie mają dobrych warunków do bytowania ryb i nie powinny być w ogóle zarybiane, także gatunkami drapieżnymi.</i> <i>b) Dla ochrony integralności obszaru konieczne jest stanowcze ograniczenie urbanizacji nad jez. Lubie, w szczególności ograniczenie przeznaczania nowych terenów pod zabudowę lub usługi turystyczne oraz lokalizowania zabudowy, także siedliskowej na terenach obecnie niezabudowanych. Konieczne jest pozostawienie wyspy Sołtysiej jako niezabudowanej, a także ograniczenie (przez wyznaczenie) miejsc do biwakowania i kąpieli i wykluczenie rozwoju innych miejsc dostępu do jeziora,</i> <i>c) Konieczne jest zapewnienie szczelności i odpowiedniego opróżniania zbiorników</i>

		<p><i>ściekowych, a wykluczenie możliwości lokalizacji tzw. indywidualnych oczyszczalni ścieków.</i></p> <p><i>Wobec wymogu usunięcia z PZO działań 4, 14 i 15, należy wskazać na konieczność opracowania dla obszaru planu ochrony, w którym takie regulacje będą mogły być wprowadzone jako „warunki właściwego stanu ochrony”.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>a) Część jezior wskazanych w działaniu nr 10, poddana jest gospodarce rybackiej, na podstawie umów użytkowania zawartych na czas dłuższy, niż okres obowiązywania planu zadań ochronnych. Dlatego też treść zmienianego działania nr 10 w zał. 5 zarządzenia należało dostosować do obecnej sytuacji prawnej;</p> <p>b) Uwzględniając uwagę wprowadzono do załącznika nr 6 wskazania do zmiany Nr V/27/2015 Rady Miejskiej w Złocieńcu z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec – „Lubieszewo”. Szczegółowe uzasadnienie wprowadzonej zmiany umieszczono w pkt. 10 przedmiotowej tabeli;</p> <p>c) Zalecenia dotyczące sposobu odprowadzania ścieków w zlewni Jeziora Lubie umieszczono w Zał. 6 zmiany zarządzenia. Natomiast nałożony na gminę Drawsko i Złocieniec obowiązek kontroli częstotliwości opróżniania kanalizacji wykracza poza delegacje ustawowe, na co wskazał Minister Środowiska.</p> <p>Ponadto działanie nr 4 usunięto z zarządzenia z powodu jego zrealizowania, co zostało opisane na str. 2. przedmiotowego uzasadnienia.</p> <p>Dotychczasowe zapisy Zał. 5 dotyczące gospodarki przestrzennej, kwestii odprowadzania ścieków oraz kontroli opróżniania zbiorników bezodpływowych były sprzeczne ze stanowiskiem Ministra Środowiska. Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne, wyłącznie poprzez ustanowienie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono Obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.). Związane jest to również z przyznaną radzie gminy kompetencją do kształtowania gospodarki przestrzennej na terenie gminy, o czym stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r., o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r., poz. 778 z późn. zm.). W związku z powyższym bezpośrednia ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne ustanowiona w działaniach ochronnych, a nie we wskazaniach do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, stanowi naruszenie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wkraczając w przyznanie radzie gminy kompetencje. Cały plan zadań ochronnych tworzy spójną całość, gdzie każdy z załączników odgrywa ważną rolę w zapewnieniu trwałości właściwego stanu przedmiotów ochrony. Tym samym, dobrze zdiagnozowane i określone zagrożenia, wraz z zaplanowanymi działaniami ochronnymi oraz wskazaniami planistycznymi, stanowią skuteczne narzędzie do zarządzania obszarem gwarantującym zachowanie jego wartości przyrodniczej. Należy także pamiętać, że pojawiające się zagrożenia (np. zabudowa nad brzegami jezior) będą weryfikowane na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016, poz. 353 z późn. zm.), jak również podlegają przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., o ochronie przyrody, w szczególności art. 33 (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.). Należy także pamiętać, iż cele ochrony przyrody są realizowane m.in. poprzez uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 3 ust. 1) ustawy o ochronie przyrody, stąd zastosowanie zapisów w załączniku nr 6 planu zadań ochronnych ww. zakresie. Zakres sporządzania planu zadań ochronnych ściśle określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r., (Dz. U. nr 34, poz. 186, z późn. zm.), wszelkie zmiany, modyfikacje zakresu planu zadań ochronnych inne niż określone ww. Rozporządzeniu, byłoby sprzeczne z prawem.</p>
10.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	

	Treść uwagi	<i>Do załącznika 6 należy dodać wskazania do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec – „Lubieszewo”, uchwalonego Uchwałą Nr V/27/2015 Rady Miejskiej w Złocieniu w dniu 29 stycznia 2015 r., który zaistniał już po ustanowieniu PZO. Wskazania te powinny dotyczyć ograniczenia urbanizacji strefy nad jeziorem Lubie, w tym Wyspy Sołtysiej (por. wyżej).</i>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Z pierwotnego zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru usunięto wskazania do Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Lubieszewo, gmina Złocieniec uchwalonego Uchwałą XXVI/132/87 Rady Narodowej Miasta i Gminy Złocieniec z 16.12.1987 r., zm. Uchwałą XLV/256/98 Rady Miejskiej w Złocieniu z 27.03.1998 r. Wskazanie to dotyczyło uzupełnienia o warunki podziału działek zapewniające ujęcie wyspy Sołtysiej jako jednolitej działki. Kwestie dotyczące wymienionego obostrzenia zostały uwzględnione w obecnie funkcjonującej w obiegu prawnym Uchwale Nr V/27/2015 Rady Miejskiej w Złocieniu z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec – „Lubieszewo”.</p> <p>Po ponownej analizie zapisów zawartych w uchwale z 2015 r., stwierdzono, iż wyznaczone na wyspie 2 miejsca lokalizacji plaż i kąpielisk kolidują z siedliskiem przyrodniczym 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe, stanowiącym przedmiot ochrony w obszarze. Zgodnie z zaleceniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z 2013 r., w obrębie wyspy powinno zostać wyznaczone 1 miejsce na plażę i kąpielisko. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych dla obszaru najbardziej korzystniejszą lokalizacją jest północno-wschodni kraniec wyspy, gdzie płat siedliska nie występuje. Ponadto przewidziana powierzchnia zabudowy na wyspie miałaby zajmować do 10 % jej powierzchni. Na podstawie ortofotomapy dostępnej na http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/, ustalono, iż istniejąca zabudowa (budynek zlokalizowany w północno-wschodniej części wyspy) zajmuje nieco ponad 0,05 ha, co w przeliczeniu daje ok. 0,5 % powierzchni działki. Zwiększenie powierzchni zabudowy do 10 % powierzchni działki (ponad 0,8 ha), jest niezgodne z zaleceniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z 2013 r., który wskazał na konieczność nie zwiększania możliwości inwestowania na wyspie poprzez pozostawienie dotychczasowych zapisów. Ponadto dopuszczone w planie odprowadzanie ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków stworzy zagrożenie dla czystości wód jezior Lubie, które jest zbiornikiem ramienicowym (siedlisko przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony w obszarze) wrażliwym na zanieczyszczenia.</p> <p>Pozostałe zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniają zalecenia RDOŚ w Szczecinie, tj.: wysokość zabudowy do 2 kondygnacji, ochrona zadrzewienia nadwodnego stanowiącego siedlisko przyrodnicze (wyznaczenie nieprzekraczalnych linii zabudowy), wykluczenie możliwości wjazdu na wyspę (wyznaczenie parkingu na brzegu jeziora Lubie przy dojeździe do promu) oraz zapewnienie nie dokonywania podziału wyspy na mniejsze działki (minimalna powierzchnia działki 8,83 ha).</p> <p>Mając na uwadze powyższe, do Zał. 6 pkt 5. zmiany zarządzenia wprowadzono wskazania dla Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego Uchwale Nr V/27/2015 Rady Miejskiej w Złocieniu z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec – „Lubieszewo”:</p> <p><i>Wprowadzenie zapisów o odprowadzaniu ścieków do atestowanych zbiorników bezodpływowych; wyznaczenie jednego miejsca na kąpielisko i plażę publiczną na brzegu wyspy w miejscu pozbawionym trzcinowisk i poza siedliskiem przyrodniczym 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe; ograniczenie możliwości inwestowania na wyspie poprzez lokalizację zabudowy w rejonie obecnej budowli oraz jednoznaczne wskazanie miejsc do biwakowania.</i></p>
11.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Informujemy ponadto, że od czasu ustanowienia PZO przeprowadziliśmy w obszarze wstępne badania fauny owadów ksylobiontycznych obiektu „Buczyny k. Żółdowa” oraz buczyn nad Starą Drawą. Badania te dostarczają dodatkowych przesłanek wzmacniających zasadność realizacji działań 5 i 7. W szczególności, bardzo pożądaną jest zapewnienie wyłączenia z użytkowania gospodarczego (np. poprzez uznanie za rezerwat przyrody Buczyn k. Żółdowa. Potrzebne jest również wzmocnienie i rozwinięcie, a nie tylko utrzymanie, sieci powierzchni</i>

		<i>leśnych trwale wyłączonych z użytkowania i zabiegów gospodarczych i hodowlanych, w szczególności w obrębie buczyn nad Starą Drawą, przy czym załącznik 5a do obowiązującego PZO jest nadal aktualny jeśli chodzi o potrzeby uzupełnienia sieci tych powierzchni. Wnosimy o odpowiednie wzmocnienie opisu działania nr 7.</i>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Przyjęto do wiadomości informacje dotyczące wykonania wstępnych badań fauny owadów ksylobiontycznych obiektów „Buczyny k. Żołędowa” oraz buczyn nad Starą Drawą. Należy jednakże wskazać, iż za tworzenie rezerwatów przyrody odpowiada odrębne postępowanie legislacyjne i wymaga złożenia odrębnego wniosku oraz szczegółowego uzasadnienia.</p> <p>Podczas sporządzania dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru, a następnie na etapie tworzenia zarządzenia, uznano za konieczne umieszczenie działania polegającego na podjęciu działań zmierzających do tworzenia nowych form ochrony przyrody. Obszar wdrażania tego działania (działanie nr 5) obejmuje m.in. obiekt „Buczyny k. Żołędowa”. W obecnie procedowanym dokumencie, treść działania, obszar wdrażania oraz podmiot odpowiedzialny pozostają bez zmian.</p> <p>Działanie nr 7 dotyczy nie tylko utrzymania obecnie wyznaczonych wydzieleni tworzących sieć powierzchni leśnych trwale wyłączonych z użytkowania i zabiegów gospodarczych i hodowlanych (ostoje różnorodności biologicznej w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, powierzchnie referencyjne w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie, wydzielania bez wskazówek w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile), ale również wskazuje na uzupełnienie tej sieci w nowe wydzielania. Przedmiotowe wydzielania zostały wyszczególnione i przedstawione graficznie w Zał. 5a. Dlatego też zdaniem RDOŚ w Szczecinie nie zachodzi potrzeba wzmocnienia i rozwijania opisu działania nr 7.</p>
12.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Informujemy także, że dysponujemy aktualnymi danymi w szczególności o stanie torfowisk: dolina Mnicy, Mały Okoń, Duży Okoń, 492, torfowiska na Polanie Dzikiej, w roku bieżącym będziemy także prowadzić obserwacje innych torfowisk w obszarze. W świetle tych danych, dotychczasowe zapisy PZO powinny być pozostawione bez zmian i wdrożone, w szczególności w zakresie usunięcia zabudowy nad jez. Duży Okoń. W pełni potwierdzamy także potrzebę szczególnej ochrony obiektów: Duży Okoń i Dolina Mnicy w formule rezerwatowej.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Przyjęto do wiadomości informacje o dysponowaniu aktualnymi danymi o stanie torfowisk: dolina Mnicy, Mały Okoń, Duży Okoń, 492 (wydz. 492j nadl. Drawsko), na Polanie Dzikiej oraz o planowanych obserwacjach innych torfowisk w obszarze. Należy wskazać, iż za tworzenie rezerwatów przyrody odpowiada odrębne postępowanie legislacyjne i wymaga złożenia odrębnego wniosku oraz szczegółowego uzasadnienia. W obecnie procedowanym dokumencie, dotychczasowe zapisy PZO w działaniu nr 5 pozostają bez zmian. Natomiast zapis dotyczący zabudowy nad jez. Duży Okoń należało usunąć, gdyż Minister Środowiska wskazał, iż przedstawione działanie bezpodstawnie ingeruje w prawo własności użytkownika rybackiego jeziora, zobowiązując go do zniszczenia posiadanego majątku w postaci budowli oraz nie jest dopuszczalna taka ingerencja w prawo własności w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000.
13.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
	Treść uwagi	<p>Uwaga do Załącznika 5 pkt 10:</p> <p><i>Przepis art. 12 ust. 1a. ustawy o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652 z późn. zm.) wyraźnie stanowi, iż do obwodu rybackiego <u>nie włącza się</u> wód znajdujących się w granicach parku narodowego lub rezerwatu przyrody i to jedynie takich, w których jest zabronione wykonywanie rybactwa. Zatem Dyrektor RZGW w Szczecinie nie ma możliwości wyłączenia wód znajdujących się w obszarze Natura 2000 z obwodów rybackich, a więc na mocy art. 13 ust. 2 ustawy Prawo Wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.) jest zobowiązany oddać w użytkowanie rybackie takowe wody płynące.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	Powyższa uwaga sugeruje, iż jedynie w przypadku jezior położonych w parkach narodowych i rezerwach jest możliwe wyłączenie ich wód z obwodów rybackich. Przywołany w uwadze art. 12 ust. 1a odnosi się literalnie do ww. form ochrony przyrody, czyli dwóch z dziesięciu wymienionych w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Jednakże należałoby również prześledzić brzmienie art. 15 ust 2a ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652 z późn. zm.), zgodnie z którym w przypadku konieczności zniesienia obwodu rybackiego na wodach objętych formami ochrony przyrody

	<p><i>obwód rybacki znosi się po upływie terminu, na który została zawarta umowa, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, chyba że uprawniony do rybactwa wyrazi zgodę na wcześniejsze rozwiązanie umowy.</i> Przywołany przepis dotyczy wód objętych formami ochrony przyrody w znacznie szerszym ujęciu niż w art. 12 ust. 1a. Ustawodawca nie doprecyzował w art. 15 ust 2a o jakie formy ochrony przyrody chodzi, a zarazem nie wymienił tych obszarów w sposób analogiczny jak to zrobił w art. 12 ust. 1a. W związku z tym należy domniemywać, że w tym przypadku użyte w ustawie o rybactwie śródlądowym pojęcie <i>formy ochrony przyrody</i>, posiada swoją definicję w art. 6 ustawy o ochronie przyrody, wśród których wymienia się również obszary Natura 2000. Za takim tokiem rozumowania przemawia §10 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2002 r. Nr 100 poz. 908), zgodnie z którym <i>do oznaczania jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami.</i> Ponadto na powiązanie art. 15 ust 2a ustawy o rybactwie śródlądowym z art. 6 ustawy o ochronie przyrody wskazuje Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku I SA/Gd 705/11 z dnia 30 listopada 2011 r. oraz Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego IIGSK 619/12 z dnia 29 sierpnia 2013 r.</p> <p>Należy przypomnieć, iż przepis art. 15 ust 2a ustawy o rybactwie śródlądowym, został wprowadzony ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2005 r. Nr 130, poz. 1087) w ramach wdrażania dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r., ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Analiza przepisów ww. dyrektywy, wskazuje na to, iż przepis art. 15 ust 2a został właśnie wprowadzony z myślą o obszarach Natura 2000. Wynika to z Załącznika IV ww. dyrektywy zawierającego listę obszarów chronionych, objętych przepisami tej dyrektywy: (...) <i>v. obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, w tym właściwe miejsca w ramach programu Natura 2000, wyznaczone na mocy dyrektywy 92/43/EWG oraz dyrektywy 79/409/EWG</i>, czyli tzw. Dyrektywy Siedliskowej oraz tzw. Dyrektywy Ptasiej.</p> <p>Powyższa uwaga posiada charakter ogólny, jednakże dotyczy zmienianego pkt 10 w załącznika nr 5, gdzie jedynymi jeziorami znajdującymi się w zasięgu działania RZGW Szczecin wskazanymi w kolumnie „Obszar wdrażania” są jeziora Dębno Duże oraz Dębno Małe. Obydwa jeziora reprezentują typ siedliska przyrodniczego z Zał. I Dyrektywy Siedliskowej, tj. 3160 jeziora dystroficzne, stanowiące przedmioty ochrony w obszarze. Dodatkowo jezioro Dębno Małe o pow. 0,79 ha otoczone jest szerokim buforem pła mszarnego – siedliska przyrodniczego 7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>), stanowiącego również przedmiot ochrony w obszarze. Ponadto ten kompleks jeziora dystroficznego i torfowiska, stanowi również siedlisko kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i> (również przedmiot ochrony w obszarze). Nawet niewielka skala oddziaływań negatywnych czynników może doprowadzić do istotnych zmian stanu siedlisk przyrodniczych (zarówno jez. Dębno Małe, jak i otaczającego torfowiska), pogarszając tym samym stan ochrony gatunków typowych dla siedlisk. Już sam fakt występowania płatów siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmioty ochrony w obszarze wypełnia przesłanki zastosowania art. 15 ust 2a ustawy o rybactwie śródlądowym.</p> <p>Odrębną kwestią jest zagadnienie dotyczące przepływowości ww. jezior. Wody Jezior Dębno Duże oraz Dębno Małe zostały zakwalifikowane jako wody płynące, co z kolei doprowadziło do utworzenia obrębu rybackiego o nazwie: <i>Jeziora Dębno Duże na cieku bez nazwy uchodzącym do Jeziora Ostrowiec – nr 1.</i> Zdaniem tut. Organu zakwalifikowanie przedmiotowych jezior do wód płynących jest wątpliwe ze względu na brak merytorycznych przesłanek chociażby w postaci ekspertyzy hydrograficzno-hydrologicznej. Bowiemy teza o przepływie została postawiona jedynie na podstawie analizy kartograficznej, w szczególności map archiwalnych powstałych w latach 30-tych XX w. oraz aktualnych map topograficznych, poprzez uznanie, iż naniesione na mapy rowy o prostym przebiegu łączące obydwie jeziora z sobą oraz jezioro Dębno Duże z jeziorem Ostrowiec mają bardziej naturalny charakter.</p> <p>Podczas przeprowadzonej w terenie wizji lokalnej w dniu 31 marca 2017 r. przy udziale pracowników RZGW Szczecin, na gruncie nie stwierdzono dopływów ani odpływów. Widoczne zagłębienia w postaci silnie wypłyconych rowów świadczą jedynie o próbach odwadniania w przeszłości torfowisk okalających przedmiotowe jeziora dystroficzne (było to powszechnie stosowaną praktyką na przełomie XIX i XX w. przez niemieckich użytkowników). Zdaniem tut. Organu na mapie archiwalnej z lat 30-tych XX. w. zaznaczono rowy melioracyjne</p>
--	--

		<p>(wykopane w obrębie torfowiska), nie natomiast cieki naturalne. Kolejne mapy topograficzne powielały przebieg tych rowów. Jeziora dystroficzne ze swej istoty położone są w bezodpływowych nieckach, wypełnionych ekosystemem torfowiskowym. Podczas wizji terenowej ujawniono, pozostałości rowu przecinającego torfowisko i kończącego się na wysokości drogi gruntowej, pod którą brak przepustu, który umożliwiałby odpływ wody z jeziora Dębno Duże do jeziora Ostrowiec.</p> <p>Następną kwestią jest stwierdzenie, czy obecne na gruncie poniemieckie, wypłycone już rowy melioracyjne z okresowo stagnującą wodą, mogłyby stanowić odpływy lub/i dopływy, decydujące o kwalifikacji przedmiotowych jezior do wód płynących i tym samym włączenie ich do obwodu rybackiego. Odpowiedzią na to pytanie należy szukać w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1121 z późn zm.). Zgodnie z jej art. 22 pkt 2), <i>śródlądowymi wodami płynącymi są wody w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych</i>. Natomiast zgodnie z art. 16 pkt 5) przywołanej ustawy, <i>ciekiem naturalnym są rzeki, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy naturalnymi lub uregulowanymi korytami</i>. Zgodnie z przywołanymi przepisami odpływy i odpływy muszą stanowić cieki płynące ciągle lub okresowo w naturalnych lub przekształconych korytach. Odnosząc się do omawianej sytuacji – skoro zarówno przez jez. Dębno Duże, jak i Dębno Małe nie przepływały w przeszłości cieki naturalne a pozostałości rowów świadczą jedynie o wykopanych sztucznie rowach przecinających torfowiska i nie mają cech cieku naturalnego, to zakwalifikowanie tych jezior do wód płynących budzi poważne zastrzeżenia. Dlatego też zdaniem tut. Organu, do czasu jednoznacznego stwierdzenia przepływowości bądź nie przepływowości przedmiotowych jezior, należałoby wstrzymać się od podejmowania drastycznych kroków zmierzających do pogorszenia stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz siedliska gatunku, stanowiących przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000. Bowiern najpoważniejszym zagrożeniem dla jezior dystroficznych (szczególnie jezior dotychczas nie użytkowanych) są podejmowane próby gospodarki rybackiej. Jeziora dystroficzne z natury są ubogie w ryby i nie nadają się do takiej gospodarki. Próby ich zarybiania powodują drastyczne przekształcenia całego ekosystemu. Dawniej próbowano takie jeziora nawet wapnować lub nawozić, co oczywiście było dla nich zupełnie destrukcyjne.</p> <p>Mając na uwadze powyższe rozważania i jednocześnie uwzględniając uwagę, część treści działania dotyczącego konieczności utrzymania wyłączenia z użytkowania zbiorników nieużytkowanych przeformułowano na: <i>Podejmowanie inicjatyw przewidzianych prawem zmierzających do utrzymania wyłączenia z użytkowania rybackiego i wędkarskiego zbiorników nieużytkowanych</i>. Natomiast w kolumnie „Obszar wdrażania” dla działania usunięto podział na jeziora przepływowe i nieprzepływowe, pozostawiając nazwy własne jezior, które jednoznacznie wskazują na miejsce wykonywania działań.</p>
14.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
	Treść uwagi	<p>Uwaga do Załącznika 5 pkt 10:</p> <p><i>Zarówno w proponowanych zapisach projektu zarządzenia jak i w uzasadnieniu brak jest jednoznacznych argumentów merytorycznych przemawiających za wprowadzeniem całkowitego wyłączenia jezior obecnie nieużytkowanych (w tym Dębno Małe, Dębno Duże) z prowadzenia gospodarki rybackiej. Nie można bez argumentów merytorycznych z dziedziny rybactwa śródlądowego i ekologii wód założyć z góry, iż każdy rodzaj gospodarki rybackiej będzie negatywnie wpływał na cele ochrony czy konkretne siedliska w danym obszarze Natura 2000. Przykładowo planują Państwo wykluczyć zarybiania rybami karpiowatymi (w tym rodzimymi gatunkami tj. lin, karaś pospolity), czy też prowadzenie zanęcania - nie podając konkretnego uzasadnienia naukowego dla powyższych obostrzeń (brak przytoczonych publikacji naukowych, ekspertyzy itp.)</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Działanie nr 10 dotyczy wybranych, szczególnie cennych płatów siedlisk przyrodniczych (3140, 3150 oraz 3160) w obszarze. Większość wymienionych w działaniu obiektów to jeziora dystroficzne (3160), stanowiące specyficzną grupę ekosystemów wodnych. Szczegółowy opis tego siedliska, jego zagrożenia, zalecane metody ochrony znajdują się w publikacjach: Hutorowicz A. 2004, <i>Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne</i>. W: Herbach J. (red). <i>Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny</i>. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 2., s. 72-78 oraz Wilk-Woźniak E., Gąbka M., Dunalska J., Pęczuła W., Grabowska M., Karpowicz M., Owsiany P.M., Ozimek T., Piotrowicz R., Paczuska B., Walusiak E., Joniak T. 2012. <i>Naturalne, dystroficzne zbiorniki</i></p>

		<p>wodne. W: W. Mróz (red.). <i>Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 150-169.</i> Z kolei uzasadnieniem naukowym wykazującym szkodliwość stosowania zanęt jest chociażby publikacja: Czerniawski R., Domagała J. Pilecka-Rapacz M., 2010, <i>Analiza wielkości presji wędkarskiej oraz poziomu wprowadzonych biogenów w zanętach w wodach zlewni środkowej i dolnej Drawy</i>, „Roczniki Naukowe PZW” 23, s. 119-130.</p> <p>Jeziora dystroficzne to z reguły niewielkie zbiorniki wodne, charakteryzujące się małą zasobnością substancji pokarmowych oraz dużą zawartością substancji humusowych w wodzie. Głównym źródłem kwasów humusowych w wodzie tych jezior są wody torfowiskowe dopływające z otaczającego je pła mszarnego. Duże, nierozpuszczalne cząstki kwasów humusowych opadają na dno, wiążąc wapń oraz mineralne związki pokarmowe, nadając wodzie kwaśny odczyn. Wiążą również rozpuszczony tlen, co bardzo wyraźnie ogranicza przenikanie światła i nadaje jednocześnie brunatne zabarwienie wody. Z wyżej wymienionych powodów produkcja pierwotna fitoplanktonu w tego typu jeziorach jest niewielka. Ubogie są również zespoły pelagiczne zooplanktonu. Podobnie mało zróżnicowany jest skład gatunkowy ryb. W jeziorach dystroficznych często spotyka się mało liczne populacje jednego lub, najwyżej kilku gatunków ryb, a nierzadko są to zbiorniki bezrybne. Jeziora dystroficzne są wrażliwe na wszelkie zmiany w zlewni bezpośredniej, a szczególnie w strefie sąsiadujących z nimi torfowisk i nasuwającego się od brzegu pływającego pła mszarnego. Wszelkie zmiany stosunków wodnych w zlewni, osuszanie torfowisk, trwałe obniżenie poziomu wód gruntowych, długotrwałe obniżenie poziomu lustra wody w jeziorze, wycinka drzew w otaczających jeziora borach, a nawet wydeptywanie pła mszarnego może szybko powodować trwałą degradację tych jezior. Objawia się to stałym wzrostem odczynu wody, zwiększeniem dopływu przyswajalnych dla roślin związków mineralnych a w konsekwencji zmiana charakteru troficznego jezior. Podobny efekt może też powodować użytkowanie rybactwa jezior dystroficznych prowadzące do zmiany składu gatunkowego i obfitości ryb, a szczególnie zarybianie rybami planktonożernymi i bentosożernymi. Jak podaje przewodnik metodyczny PMS „Monitoring siedlisk przyrodniczych” (część druga), <i>ochrona zlewni bezpośredniej oraz jezior powinna obejmować m.in. wyłączenie lub znaczne ograniczenie gospodarki rybactwa. Gospodarka rybactwa jest możliwa i dopuszczalna tylko pod kątem zachowania wartości przyrodniczych zbiorników i powinna mieć na celu przebudowę rybostanu w kierunku dominacji ryb drapieżnych (np. szczupak) i uwzględniać zakaz zarybiania gatunkami planktonożernymi, bentosożernymi (zwłaszcza z rodziny karpiowatych) i gatunkami obcymi oraz zakaz zanęcania ryb. Po uzyskaniu pożądanej dominacji ryb drapieżnych, należy w przyszłości zaprzestać użytkowania rybactwa (za wyjątkiem odłowów kontrolnych co trzy lata i ewentualną korektą rybostanu przez zarybiania rybami drapieżnymi).</i></p> <p>Uznając częściowo uwagę, fragment zapisu dotyczącego konieczności utrzymania wyłączenia z użytkowania zbiorników nieużytkowanych przeformułowano na: <i>Podjęcie inicjatyw przewidzianych prawem zmierzających do utrzymania wyłączenia z użytkowania rybactwa i wędkarskiego zbiorników nieużytkowanych.</i></p>
15.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
	Treść uwagi	<p>Uwaga do Załącznika 5 pkt 10:</p> <p><i>Plan zadań ochronnych w obecnej, jak i w planowanej formie, w naszej opinii narusza prawo do powszechnego korzystania z wód, jakim jest uprawianie amatorskiego połowu ryb - wędkowanie (art. 34 ust. 1 i 2 ustawy Prawo Wodne). Wynika to z faktu, iż w celu legalnego prowadzenia połowu ryb należy uzyskać pozwolenie od uprawnionego do rybactwa (art. 7 ust 2 ustawy o rybactwie śródlądowym), a w tym przypadku będzie to niemożliwe, ze względu na brak takiego podmiotu;</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>W konsultowanej zmianie zarządzenia przedstawiono rozbudowany opis podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania, który obejmuje również uprawnionych do rybactwa. Ponadto z treści uwagi wynika, iż zakwestionowany jest zapis dotyczący prowadzenia wędkowania bez zanęcania i zabieranie złowionych karpiowatych oraz utrzymanie wyłączenia z użytkowania zbiorników nieużytkowanych.</p> <p>Kwestia dotycząca wprowadzania ładunku biogenów do wrażliwych ekosystemów jeziornych, za który w dużej części odpowiedzialny jest amatorski połów ryb (wędkarstwo) oraz konieczność eliminacji karpiowatych wyjaśniona została przy rozpatrzeniu uwag w pkt. 14 oraz pkt. 20 w przedmiotowej tabeli. Natomiast zapis dotyczący konieczności utrzymania wyłączenia z użytkowania zbiorników nieużytkowanych przeformułowano na: <i>Podjęcie</i></p>

		<i>inicjatyw przewidzianych prawem zmierzających do utrzymania wyłączenia z użytkowania rybackiego i wędkarskiego zbiorników nieużytkowanych.</i>
16.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
	Treść uwagi	Uwaga do Załącznika 5 pkt 10: <i>Pomimo zaleceń i uwag Ministra Środowiska, wprowadzając określone zakazy dotyczące prowadzenia gospodarki rybackiej oraz amatorskiego połowu ryb, w dalszym ciągu próbują Państwo wprowadzać zakazy oraz normować prawa i obowiązki obywateli - co w akcie prawa miejscowego nie powinno mieć miejsca.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwzględniając powyższą uwagę dokonano przeformułowania fragmentu treści działania na: <i>Podejmowanie inicjatyw przewidzianych prawem zmierzających do utrzymania wyłączenia z użytkowania rybackiego i wędkarskiego zbiorników nieużytkowanych.</i> Zalecenia wskazane w zmienianym działaniu nr 10 konieczne są ze względu na potrzebę ochrony szczególnie cennych płatów siedlisk przyrodniczych (3140, 3150 oraz 3160) w obszarze. Ich charakterystykę i wyjątkową wrażliwość na antropopresję opisano w rozpatrzeniu uwagi nr 14 w przedmiotowej tabeli.
17.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
	Treść uwagi	Uwaga do Załącznika 5 pkt 10: <i>Wymienione w § 1 ust. 4d ww. projektu, wśród jezior nieprzepływowych Jezioro Dębno Duże oraz Dębno Małe są wodami płynącymi, na których w chwili obecnej ustanowiono obwody rybackie nr - III.2.23a.</i>
	Sposób rozpatrzenia	W kolumnie „Obszar wdrażania” dla działania nr 10 usunięto podział na jeziora przepływowe i nieprzepływowe, pozostawiając nazwy własne jezior, które jednoznacznie wskazują na miejsce wykonywania działań. Kwestie dotyczące wątpliwości tut. Organu w zakresie kwalifikacji wód jeziorok dystroficznych do wód płynących opisano w pkt. 13 przedmiotowej tabeli.
18.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<i>Do informacji zawartych w § 1 pkt 4 lit. c ww. projektu zarządzenia dot. treści działania zawartego w załączniku nr 5 pkt 10.</i> <i>Uprawniony do rybactwa zobowiązany jest do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej zgodnie z pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim. Natomiast zmian w operacie rybackim można dokonać jedynie na podstawie art. 6a ust. 4 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 652 tj.). Art. 6a ust. 2 ustawy o rybactwie śródlądowym określa, że operat rybacki sporządza się raz na 10 lat. Zatem plan zadań ochronnych powinien umożliwiać dalsze prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej, zgodnie z obowiązującym operatem rybackim do momentu utraty przez niego ważności.</i>
	Sposób rozpatrzenia	W konsultowanej zmianie zarządzenia wskazano na konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej na jeziorach wchodzących w skład obrębów rybackich. Pod wpływem poprzednich uwag pkt. 13-18 dokonano modyfikacji zmienianego działania nr 10. Z kolei w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” umieszczono rozbudowany opis podmiotów.
19.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<i>Dyrektor RZGW w Poznaniu oddaje obwody rybackie w użytkowanie na podstawie umów cywilnych. W przypadku wprowadzenia ograniczeń związanych z gospodarką rybacką na obwodach posiadających aktualnie użytkowników rybackich, może dojść do sytuacji, w której użytkownicy ci będą domagać się odszkodowań od Dyrektora RZGW w Poznaniu, w związku z ograniczeniem postanowień zawartych w umowach.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Standardowymi zapisami w umowach cywilno-prawnych jest zobowiązanie użytkowników rybackich do przestrzegania przepisów prawa, a w szczególności: ustawy o rybactwie śródlądowym, ustawy Prawo wodne, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o ochronie przyrody, a także aktów wykonawczych wydanych na ich podstawie. Aktami wykonawczymi ustawy o ochronie przyrody są również plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Ponadto w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” umieszczono rozbudowany opis podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie działań, gdzie m.in. odpowiedzialny jest użytkownik

		rybacki na podstawie operatu rybackiego lub zasady gospodarowania mogłyby odbywać się na podstawie porozumień zawieranych pomiędzy użytkownikiem a sprawującym nadzór nad obszarem.
20.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<i>Zapis dot. zarybiania zbiorników wyłącznie gatunkami drapieżnymi jest całkowicie nieuzasadniony. Ryby spokojnego żeru stanowią istotny element łańcucha troficznego. Wprowadzanie do wód wyłącznie drapieżników może doprowadzić do zachwiania równowagi biologicznej. Ponadto zapis ten w takiej formie stanowić będzie zakaz wprowadzania innych gatunków ryb niż drapieżne, co w dalszym ciągu będzie przekroczeniem delegacji ustawowej, na co zwrócił uwagę Minister Środowiska.</i>
	Sposób rozpatrzenia	<p>W większości jezior stanowiących siedliska chronione lub siedliska chronionych gatunków, prowadzenie gospodarki rybackiej nie jest sprzeczne z ogólnie pojętą ochroną przyrody. Możliwe są jednak sytuacje, w których może być ona szkodliwa dla szczególnie wrażliwych na nawet najmniejszą antropopresję ekosystemów wodnych, tj. jezior dystroficznych (kod 3160), jezior ramienicowych (kod 3140), jezior lobeliowych (kod 3110). Jeziora tego typu, a zwłaszcza jeziora dystroficzne praktycznie nie nadają się do prowadzenia w nich gospodarki rybackiej, gdyż ich ichtiofauna jest naturalnie uboga. Próby ekonomicznej racjonalizacji gospodarki rybackiej w takich jeziorach wiążą się z użyźnianiem wód, co prowadzi do zniszczenia ekosystemów. Śródlądne jeziora, do których zaliczają się jeziora dystroficzne, ale również jeziora ramienicowe występujące w obszarze, ze względu na swoje położenie, zlewnię i charakter (trofizm) cechują się niską wydajnością produkcyjną w porównaniu z żyznymi, eutroficznymi zbiornikami położonymi najczęściej w otoczeniu łąk i pól uprawnych.</p> <p>Wpływ gospodarki rybackiej na ekosystem wodny związany jest z możliwością kształtowania struktury gatunkowej i liczebności zespołów ryb. Wpływ ryb na jakość wód i pozostałe elementy biocenozy ma charakter złożony, oparty o wielokierunkowe interakcje z innymi grupami organizmów. Obecność ryb istotnie wpływa na przyspieszenie obiegu pierwiastków, co sprzyja utrzymywaniu się wyższej żyzności wód (ichtioeutrofizacja). Ryby uczestniczą bezpośrednio w krążeniu biogenów m.in. poprzez ich kumulację w ciele, wydzielanie przyżyciowe lub przenoszenie pierwiastków w fekaljach do innych części zbiornika. Przyspieszanie przez ryby, głównie karpowate, obiegu pierwiastków jest także wynikiem żerowania na bezkręgowcach bentosowych, perytfitonie i makrofitych, zjadania owadów opadających na powierzchnię zbiornika oraz mieszania powierzchniowej warstwy osadów dennych przez ryby bentosożerne, co ułatwia uwalnianie biogenów. Intensywne żerowanie ryb eliminuje ze środowiska wiele larw owadów, co ogranicza wynoszenie biogenów z ekosystemów wodnych na ląd w ciele wylatujących, dorosłych osobników. Bardzo duży wpływ na jakość wód ma obecność w strukturze ichtiofauny ryb planktonożernych eliminujących duże wioślarki planktonowe, które zdobywają pokarm poprzez odfiltrowywanie z wody drobnych zawiesin, w tym komórek glonów planktonowych. W zbiornikach bezrybnych lub o małej liczebności ryb planktonożernych filtrujące skorupiaki planktonowe eliminują z toni wodnej duże ilości zawiesin, co ogranicza efekty eutrofizacji. Taka sytuacja ma miejsce np. w jeziorach dystroficznych. Dlatego też, jeżeli na tego typu jeziorach prowadzi się gospodarkę rybacką, to powinna ona być prowadzona w sposób zrównoważony, ekstensywny poprzez ukierunkowanie na wspomaganie populacji ryb drapieżnych oraz ograniczanie liczebności ryb planktonożernych i ryb bentosożernych, które są w dużym stopniu odpowiedzialne za utrzymywanie lub pogłębianie się efektów eutrofizacji jezior. Takie zasady gospodarki rybackiej uwzględniane są zwykle w operatach rybackich i zbieżne są ze wskazaniami zawartymi w przewodnikach metodycznych PMS oraz poradnikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000.</p> <p>W przypadku jezior dystroficznych i ramienicowych w obszarze, aktualnie użytkowanych rybacko, zasady ekstensywnego gospodarowania opierają się na ochronie populacji ryb drapieżnych, ochronie ich tarlisk, zwiększaniu liczebności drapieżników poprzez zarybiania oraz selektywne odłowy młodych, małowalnych ryb karpowatych. Jest to swego rodzaju kompromis pomiędzy zachowaniem/utrzymaniem nie pogorszonego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze a użytkowaniem rybackim jezior. Należy przy tym zaznaczyć, iż w treści operatów rybackich szczególną wagę przypisuje się relacjom między rybami drapieżnymi a pozostałymi gatunkami ryb. Podkreśla się w nich znaczenie ryb drapieżnych poprzez dążenie do utrzymywania właściwych proporcji pomiędzy drapieżnikami a rybami „spokojnego żeru” i ograniczania liczebności planktono- i bentosożerców poprzez selektywne odłowy rybackie.</p>

		Mając na uwadze powyższe rozważania, w aspekcie gospodarowania na jeziorach dystroficznych i ramienicowych, nie można w pełni zgodzić się z twierdzeniem, iż <i>zarybianie wyłącznie drapieżników może doprowadzić do zachwiania równowagi biologicznej oraz ryby spokojnego żeru stanowią istotny element łańcucha troficznego</i> . Jednakże uwzględniając to, iż zakwestionowany zapis odnosi się do jezior, gdzie prowadzona jest już gospodarka rybacka, gdzie poza zarybieniami gatunkami drapieżnymi, zaplanowane są również zarybienia gatunkami z rodziny karpiowatych, np. linem, przeformułowano część zapisu poprzez usunięcie <i>wyłącznie</i> i dodanie <i>preferowanie</i> .
21.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<i>Zapis mówiący o wyłączeniu z użytkowania rybackiego i wędkarskiego zbiorników nieużytkowych budzi poważne wątpliwości. Nie można bowiem bez argumentów merytorycznych z dziedziny rybactwa śródlądowego i ekologii wód założyć z góry, iż każdy rodzaj gospodarki rybackiej będzie negatywnie wpływał na cele ochrony czy konkretne siedliska w danym obszarze Natura 2000.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Ponieważ powyższa uwaga jest zbieżna z uwagą RZGW Szczecin – jej rozpatrzenie zostało umieszczone w pkt 14 przedmiotowej tabeli. Uzasadnienie merytoryczne dotyczące gospodarki rybackiej na jeziorach stanowiących siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, zostało umieszczone również w pkt. 20 przedmiotowej tabeli.
22.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<i>Przepis art. 12 ust. 1a ustawy o rybactwie śródlądowym, wyraźnie stanowi, iż do obwodu rybackiego nie włącza się wód znajdujących się jedynie w granicach parku narodowego lub rezerwatu przyrody i to jedynie takich w których jest zabronione wykonywanie rybactwa. Dlatego też Dyrektor RZGW w Poznaniu nie ma możliwości wyłączenia wód znajdujących się w obszarze Natura 2000 z obwodów rybackich, a skoro tak, to na mocy art. 13 ust. 2 ustawy Prawo Wodne, jest zobowiązany oddać w użytkowanie rybackie takowe wody płynące.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Wszystkie jeziora wymienione w kolumnie „Obszar wdrażania” działania nr 10, będące własnością Skarbu Państwa reprezentowanego przez RZGW w Poznaniu, objęte są umowami użytkowania. Część konsultowanego zapisu dotyczącego <i>utrzymania wyłączenia z użytkowania rybackiego i wędkarskiego zbiorników nieużytkowanych</i> , dotyczy jezior dystroficznych, małych jezior ramienicowych i eutroficznych, w większości o powierzchni do 1 ha, nad którymi nadzór pełni Starosta Drawski i Nadleśniczy Nadleśnictwa Drawsko. Wyjątek stanowią Jezioro Dębno Duże oraz Dębno Małe, zaklasyfikowane w 2009 r. jako wody płynące (w granicach działania RZGW Szczecin), na których ustanowiono w 2016 r. obwód rybacki. Ponieważ powyższa uwaga jest zbieżna z uwagą RZGW Szczecin – jej rozpatrzenie zostało umieszczone w pkt 13 przedmiotowej tabeli.
23.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<i>Odnosząc się do zapisów § 1 pkt 4 lit. d ww. projektu informuję, iż określenia „przepływowe”/„nieprzepływowe” są nieprecyzyjne i wprowadzają wątpliwości interpretacyjne dokumentu. Nie wskazano podstawy takiej klasyfikacji zbiorników. W przypadku jezior należałoby mówić o wodach płynących lub stojących, a sama klasyfikacja do danej kategorii powinna opierać się wyłącznie o przepisy Prawa wodnego.</i> <i>Zwracam również uwagę, iż w granicach przedmiotowego obszaru zlokalizowane są jeziora o podobnych nazwach tj. przepływowe Wielkie Dębno i Małe Dębno (obszar RZGW w Poznaniu) oraz jeziora Dębno Duże i Dębno Małe (obszar RZGW w Szczecinie)</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zgodnie z publikacją W. Jaroszowski, L. Marks, A. Radomski, <i>Słownik geologii dynamicznej</i> , Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa 1985, s. 105, <i>jezioro przepływowe</i> to jezioro z powierzchniowym odpływem wody najczęściej cieku doprowadzającym lub usuwającym nadmiar wody ze zbiornika. Jak sama nazwa sugeruje, wody jeziora przepływowego zaliczają się do wód płynących, których definicja zawarta jest w art. 22 pkt 2) Ustawy Prawo wodne: <i>śródlądowymi wodami płynącymi są wody w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych</i> . Analogicznie jeziora <i>nieprzepływowe</i> – nie posiadają odpływu ani dopływu i w ewidencji gruntów ich wody stanowią wody <i>stojące</i> . Pomimo, iż pojęcia <i>przepływowe/nieprzepływowe</i> używane są powszechnie w administracji, orzeczeniach sądowych, wśród użytkowników wędkarskich i rybackich etc., zrezygnowano z użycia poddanych w wątpliwość pojęć, uznając,

		<p>iz wymienione nazwy jezior wskazują jednoznacznie obszar wdrażania działania.</p> <p>Zastosowane nazewnictwo jezior <i>Wielkie Dębno i Małe Dębno (obszar RZGW w Poznaniu)</i> oraz <i>Dębno Duże i Dębno Małe (obszar RZGW w Szczecinie)</i> jest zgodne z nazewnictwem przedmiotowych jezior użytych w rozporządzeniach obu dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej w sprawie ustanowienia obwodów rybackich. Dlatego też pozostawiono bez zmian nazwy własne jezior w kolumnie „Obszar wdrażania”.</p>
24.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	<i>Informuję również o błędnie wskazanej dacie zmienianego zarządzenia w § 1 – w projekcie widnieje data 4 kwietnia 2014 r., podczas gdy zarządzenie jest z dnia 29 kwietnia 2014 r.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Sprostowano błąd.
25.	Podmiot zgłaszający: Rada Miejska w Drawsku Pomorskim	
	Treść uwagi	<p><i>Uwaga do treści określonej w załączniku nr 6 dotyczącej wskazań m.in. do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drawsko Pomorskie (Uchwała VIII/59/2003 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 25 kwietnia 2003 r.):</i></p> <p><i>Zapis o zaproponowanej przez RDOŚ treści „Pomiędzy pn. brzegiem jeziora Lubie a granicą obszaru, ograniczyć wskazanie terenów do rozwoju zabudowy letniskowej i mieszkaniowej. Wdrożenie zapisów dotyczących otoczenia zbiorników wodnych płaszczem bariery biologicznej, złożonej z drzew i krzewów nasadzonych kępowo. Wprowadzenie zapisów o docelowym odprowadzaniu ścieków do kanalizacji sanitarnej z ewentualnym tymczasowym dopuszczeniem atestowanych zbiorników bezodpływowych ” w ocenie tut. organu jest nieprecyzyjny.</i></p> <p><i>Wątpliwości dotyczą głównie ograniczeń we wskazaniach terenów do rozwoju zabudowy letniskowej i mieszkaniowej w obszarze pomiędzy pn. brzegiem jez. Lubie a granicą obszaru, a mianowicie czy zaproponowany zapis dotyczy wyłącznie nowych obszarów wyznaczanych pod rozwój w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, czy również tych istniejących ujętych w obowiązującym studium. Nadmienić należy, że miejscowości Gudowo i Linowo położone na terenie gminy Drawsko Pomorskie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ujęte są jako tereny potencjalnego rozwoju funkcji rekreacyjnej i turystycznej.</i></p> <p><i>Ograniczenia urbanizacji nad jez. Lubie, w szczególności rezygnacja z przeznaczenia pod zabudowę mieszkalno-letniskową terenów obecnie nie zainwestowanych, które są ujęte w obowiązujących dokumentach planistycznych, zarówno w studium uwarunkowań, jak również w miejscowych planach, spowodują dalece idące niezadowolenie społeczności lokalnej oraz przyczynią się do uwstecznienia w rozwoju gminy spowodowanego brakiem możliwości stwarzania warunków rozwoju funkcji turystycznej na przedmiotowym terenie, a także narażą organ na powództwa odszkodowawcze z tytułu spadku wartości nieruchomości na skutek wprowadzanych przez RDOŚ ograniczeń uniemożliwiających realizację nowej zabudowy.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, jest priorytetem w stosunku do wszelkich innych działań w tym obszarze, zwłaszcza do tych działań, które mogą przyczynić się do pogorszenia stanu przedmiotów ochrony. W omawianym obszarze przedmiotami ochrony jest 16 siedlisk przyrodniczych oraz 15 gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk a rolą organu sprawującego nadzór nad obszarem jest zapewnienie skutecznej ochrony każdemu z nich. Ten obowiązek jest realizowany między innymi przez ustanawianie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Podczas prac nad tym planem zostały zidentyfikowane zagrożenia dla poszczególnych przedmiotów ochrony (w tym dla jeziora Lubie, stanowiącego siedlisko 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic) i stosownie do nich ustalone działania ochronne oraz wskazania do dokumentów planistycznych niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (wynika to wprost z art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody).</p> <p>Zapis umieszczony w Zał. 6 pkt. 3. o treści: <i>Pomiędzy pn. brzegiem jeziora Lubie a granicą obszaru, ograniczyć wskazanie terenów do rozwoju zabudowy letniskowej i mieszkaniowej</i>, stanowi zapis wprowadzony obecnie obowiązującym zarządzeniem w sprawie PZO z 29 kwietnia 2014 r. W formie niezmienionej został przeniesiony do projektu zmiany zarządzenia (akceptacja</p>

		<p>ustanowionych zapisów przez Ministra Środowiska). Natomiast do wskazań planistycznych zostały dodane zapisy dotyczące konieczności ochrony zbiorników wodnych poprzez zapewnienie bariery biologicznej oraz rozwiązania dotyczącego odprowadzania ścieków (zapisy przeniesione z Zał. 5 do Zał. 6. – zgodnie ze wskazaniem pokontrolnymi Ministra Środowiska).</p> <p>Należy przypomnieć, iż bardziej precyzyjne zapisy dotyczące ograniczeń zabudowy w pasie szerokości 300 m od brzegów jeziora oraz zakazy podziałów działek zostały zakwestionowane przez Urząd Miejski w Drawsku Pomorskim podczas procesu planistycznego przeprowadzonego w 2014 r. Wówczas wyniku uwagi UM w Drawsku Pomorskim, jak również po jednoczesnym uwzględnieniu uwag innych interesariuszy, zapis został wprowadzony w obecnej formie.</p> <p>Wskazania zawarte w Zał. 6 do zarządzenia w sprawie PZO mają również na celu zwrócenie uwagi organom gmin i potencjalnym inwestorom ryzyko kolizji z przepisami określonymi w art. 33 ustawy o ochronie przyrody. Wskazania te nie wykluczają możliwości prowadzenia postępowań z zakresu ocen oddziaływania konkretnych przedsięwzięć na środowisko i na obszar Natura 2000.</p> <p>Należy ponadto zwrócić uwagę, iż część miejscowości Gudowo (część najintensywniej zabudowana) oraz miejscowość Linowo wraz z terenami przyległymi, znajdują się poza obszarem Natura 2000, toteż ustalenia PZO bezpośrednio ich nie dotyczą.</p>
26.	Podmiot zgłaszający: Rada Miejska w Drawsku Pomorskim	
	Treść uwagi	<p><i>Nadmienić należy, iż jezioro Lubie jest jednym z największych i nielicznych tego typu akwenów, wokół którego istnieje możliwość rozwoju funkcji turystycznej. Teren od strony południowej nad jeziorem Lubie jest już wyłączony spod zainwestowania ze względu na lokalizację jego dużej części w obszarze poligonu wojskowego, a gmina posiada jedynie wolne tereny w obrębach Gudowo i Linowo, które są obecnie przeznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drawsko Pomorskie jako potencjalne tereny rozwoju funkcji rekreacyjnej i turystycznej</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Niekorzystnym dla jezior ramienicowych jest rozwój masowej turystyki i rekreacji, które mają negatywny wpływ na ekosystem w takim stopniu, że bardzo często konieczne jest wprowadzenie ograniczeń zarówno w zakresie użytkowania akwenu, jak i w zakresie zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności strefy brzegowej bezpośrednio przyległej do jeziora. Rosnące zapotrzebowanie rekreacyjne wiąże się z silną negatywną presją na jezioro, powodującą spadek walorów użytkowych wody, które de facto są głównym atutem przyciągającym użytkowników jeziora.</p> <p>Jak podają wyniki monitoringu PMS dla siedliska przyrodniczego 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>, nadmierna zabudowa letniskowa (sezonowa i całoroczna) stref buforowych jezior, potęguje erozję brzegów, sprzyja działaniom samowolnym właścicieli działek np. niszczenie szaty roślinnej (wycinka drzew, wypalanie traw, wycinanie szuwaru), niwelacje terenu, grodzenie działek razem linia brzegową, tworzenie plaż i prywatnych kąpielisk, a także nadmierne rozbudowanie wielkopowierzchniowych terenów utwardzonych w obrębie stref użytkowanych rekreacyjnie często ze spadkiem w kierunku jeziora potęgujące spływ zanieczyszczeń różnego pochodzenia. Im intensywniejsze zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne, tym silniejszy negatywny wpływ na trofię i brzegi jeziora.</p> <p>Zapis umieszczony w Zał. 6 planu zadań ochronnych nie miał na celu zablokowanie rozwoju gminy, ale wskazanie na konieczność dostosowania intensywności rozwoju turystycznego gminy w bezpośredniej zlewni jeziora do wymogów ochrony siedliska turystycznego. Zachowanie walorów wartości użytkowej wody jeziora wiąże się ściśle z utrzymaniem właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego.</p> <p>Intensywność zabudowy powinna być dostosowana do chłonności turystycznej jeziora, w tym przypadku wrażliwego na presję antropogeniczną jeziora ramienicowego. Dlatego też zmodyfikowano obecny zapis na: <i>Pomiędzy północnym brzegiem jeziora Lubie a granicą obszaru, ograniczyć wskazanie terenów do rozwoju zabudowy letniskowej i mieszkaniowej poprzez dostosowanie intensywności zabudowy do chłonności turystycznej jeziora.</i></p>
27.	Podmiot zgłaszający: Rada Miejska w Drawsku Pomorskim	
	Treść uwagi	<p><i>Wskazania określone w załączniku nr 6 do zmiany w studium uwarunkowań w obszarze</i></p>

		<i>po między północnym brzegiem jez. Lubie a granicą obszaru Natura 2000 mające na celu ograniczenie wskazania terenów do rozwoju zabudowy lotniskowej i mieszkaniowej, ze względu na zbyt ogólne sformułowania, przyczynią się do niejasnych interpretacji ww. wskazań przez organy stosujące te zapisy, w tym również na etapach opiniowania i uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla nowych terenów położonych nad brzegiem Jez. Lubie.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.). Zagrożenia dla siedliska 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i> , wiążą się przede wszystkim z silną antropopresją polegającą na nadmiernym użytkowaniu turystycznym powodującym zmiany w strukturze troficznej i gatunkowej jeziora. Silnie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna wpływa niekorzystnie na funkcjonowanie ekosystemu jezior, w tym niszczenie strefy brzegowej i litoralu. Ten typ siedliska jest również bardzo wrażliwy na wszelkie zanieczyszczenia.
28.	Podmiot zgłaszający: Rada Miejska w Drawsku Pomorskim	
	Treść uwagi	<i>Ujęcie zapisów dotyczących otoczenia zbiorników wodnych tzw. płaszczem bariery biologicznej, złożonej z drzew i krzewów nasadzanych kępowo - w przypadku omawianego terenu - jest niezasadne ze względu na już istniejące, inne formy zadrzewień (rzędowe, pasmowe i powierzchniowe), które towarzyszą zbiornikom wodnym, wzdłuż ich linii brzegowej. Zadrzewienia kępowe są zadrzewieniami o powierzchni co najmniej 0,02 ha, lecz mniejszej niż 0,1 ha, nie tworzącej rzędu lub pasa. Ich rola ochronna jest zatem w znacznym stopniu ograniczona. Wprowadzanie dodatkowych zadrzewień w formie kępowej nie jest spójne z zasadami projektowania zadrzewień. Ponadto już istniejące zadrzewienia przywodne pełnią oczekiwane funkcje ochronne.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zgodnie ze wskazaniami Ministra Środowiska zapisy zabezpieczające wrażliwą strefę przybrzeżną jeziora (działanie nr 15) zostały przeniesione z Zał. 5 do Zał. 6. Działanie to miało na celu zabezpieczenie Jeziora Lubie przed bezpośrednim negatywnym oddziaływaniem terenów użytkowanych rekreacyjnie. Jest to również najprostszy sposób ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami spływającymi z obszarów użytkowanych rolniczo. Z analizy ortofotomapy, dostępnej m.in. na http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/ , wynika, iż w wielu miejscach ciągłość strefy buforowej jest przerwana, dlatego też pozostawiono zapis w obecnym brzmieniu.
29.	Podmiot zgłaszający: Rada Miejska w Drawsku Pomorskim	
	Treść uwagi	<i>Gospodarowanie nieczystościami ciekłymi jest uregulowane, między innymi, w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu i czystości w gminach. Ustawowym obowiązkiem właściciela nieruchomości jest przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zgodnie ze wskazaniami Ministra Środowiska zapisy dotyczące gospodarki ściekowej (działanie nr 15) zostały przeniesione z Zał. 5 do Zał. 6. Działanie to miało na celu zabezpieczenie Jeziora Lubie przed dopływem biogenów pochodzących z przydomowych oczyszczalni ścieków. Jeziora ramienicowe charakteryzują się bardzo czystą wodą, co przesadza o tym, iż są popularnym miejscem wypoczynku i należą do grupy jezior intensywnie wykorzystywanych rekreacyjnie (kąpiele i plażowanie; sporty wodne – surfing, żeglowność, nurkowanie, łódzie motorowe; infrastruktura turystyczno-rekreacyjna). W sytuacji, gdy dochodzi do wzrostu żyzności wód, objawiającej się m.in. zmniejszeniem przezroczystości, stan ochrony siedliska przyrodniczego pogarsza się (zbiorniki wodne o niskiej trofii zmieniają się w zbiorniki

		<p>eutroficzne – i ginie ich unikatowa flora i fauna) a jezioro traci na atrakcyjności (spadek walorów użytkowych wody). Dlatego też zapotrzebowanie człowieka na czystą wodę jeziora powinno iść w parze z ochroną siedliska przyrodniczego. Ochrona jeziora oraz rosnących w nim ramienic powinna polegać przede wszystkim na zapobieganiu/ograniczaniu dopływu biogenów. Cel ten można osiągnąć m.in. poprzez utrzymanie/stworzenie bariery biologicznej w postaci zadrzewień, kontrole intensywności zabudowy, czy też nie zezwalanie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w zlewni jeziora. Ścieki z przydomowych oczyszczalni ścieków zawierają nadal wysoki ładunek substancji biogenych, gdyż ich technologia nie jest przystosowana do usuwania związków azotu i fosforu. Biogeny odprowadzane bezpośrednio do gruntu, stanowią bardzo poważne zagrożenie dla trofizmu siedliska przyrodniczego, w tym przypadku 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>.</p> <p>Należy zauważyć, iż Burmistrz Drawsko Pomorskiego, jako organ ochrony przyrody, ma świadomość konsekwencji budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, czego dowodem jest uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego fragment gminy, gdzie umieszczono zapisy zabezpieczające jezioro Lubie przed ładunkiem biogenów, generowanych przez przydomowe oczyszczalnie ścieków. Zapisy §9 pkt 7) i 9) Uchwały Nr LVIII/494/2010 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Drawsko Pomorskie (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 133, poz. 2668), w części obejmującej obszar Natura 2000 (część miejscowości Gudowo wraz ze strefą brzegową Jeziora Lubie), wskazują jednoznacznie na sposób realizacji gospodarki ściekowej. Zgodnie z zapisami tego aktu prawa miejscowego, cały obszar zmiany planu jest uzbrojony w sieci infrastruktury technicznej, w tym kanalizacji sanitarnej. W zakresie kanalizacji sanitarnej ustalono jej utrzymanie, przebudowę i rozbudowę, przyłączenie do niej wszystkich terenów zainwestowanych i przeznaczonych do zainwestowania. Natomiast w przypadku terenów jeszcze niezainwestowanych, do czasu realizacji sieci w pełnym zakresie, dopuszczono realizację zbiorników bezodpływowych. Oznacza to jednoznacznie, iż Burmistrz Drawsko Pomorskiego nie zezwala na realizację przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych, przynajmniej w tej części gminy.</p>
30.	Podmiot zgłaszający: Rada Miejska w Drawsku Pomorskim	
	Treść uwagi	<i>W związku z powyższym rozpatrzenie niniejszego stanowiska powinno spowodować odstąpienie RDOŚ w Szczecinie od ww. zapisu w całości. Należy także zauważyć, że uzasadnienie do projektu zmiany przedmiotowego zarządzenia nie odnosi się do powodów takiego właśnie ograniczenia możliwości rozwojowych gminy Drawsko Pomorskie.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Sposób rozpatrzenia uwagi w pkt. 25-29.
31.	Podmiot zgłaszający: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
	Treść uwagi	Uwaga do § 1. Pkt 3): wskazano na błędny nr zmienianego załącznika 4.
	Sposób rozpatrzenia	Wpisano poprawny nr załącznika.
32.	Podmiot zgłaszający: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
	Treść uwagi	Uwaga do § 1. Pkt 6) ppkt a): Wskazano na oddanie pełnej nazwy „północny”
	Sposób rozpatrzenia	Rozwinięto skrót wyrazu.

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia, znak:, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło pism zawierających uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów:

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

L.p. .	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525) – pismo z dnia 2016 r. znak: